

נראה אור

פרשת מצורע - שבת הגדול

תשפ"ב

גליון קיג שנה ג

מאד רבוה"ק מלעכוויטש קוידענו

{ שניני אור }

החג מתקרב - מוסיפים להתכונן במאמץ וביגיעה, מה העבודה הזאת לכם היא שאלת הרשע ל"ע, אבל ישראל כשרים משתדלים לשמוח בקיום רצונו יתברך.

כיהודים המבקשים לצעוד בדרך החסידות מנסים אנו להעמיק בביעור חמץ ברובד נוסף - לבער מלבנו כל שאור ומחמצת המסתירים ממנו אורו יתברך, אך מה עושים ולפעמים הלב סתום מלהרגיש, עבודות הנקיין נעשות להפליא אך הלב מסרב להתעורר לשנות מעט את מדותיו ורצונותיו, בדיוק עבור כך ניתנה לנו שבת זו - שבת הגדול.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א דיבר בקדשו בליל שבת שעברה לבאר דברי המדרש כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתיראו, אמר להם משה אלו לאומות העולם אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח, והרי הנגעים הם חסד ה' בדרך פלא לעורר את האדם לתקן את נפשו, מה א"כ הפחד הגדול מהם, הפחד לכאורה אמור להיות מהעוון שבהיא את הנגע.

אלא שלא אמרו כיון ששמעו ישראל טומאת נגעים אלא פרשת נגעים, כלומר כאשר שמעו את הכתוב בפרשה זו שכאשר רואה הכהן באדם בהרת שאין בה סימני טומאה מסגיר הוא אותו למשך שבע ימים, באם לאחר שבע ימים רואה הוא שהנגע לא השתנה מסגירו הכהן לשבעה ימים נוספים, ובאם לאחר שבע ימים גדל הנגע מטמאו הכהן. והרי הנגעים באים עקב עוונות האדם כדי לעוררו בתשובה, והנה האדם נעשה מצורע מוסגר שבוע ועוד שבוע ולאחר זאת הוא נעשה טמא - מצורע מוחלט. הוי אומר ששבועיים כאלו לא הצליחו לעוררו בתשובה ולרפא את הנגע, משמעו ישראל שתיכתן אטימות לב שכזו נתיראו מאד.

אמר להם משה אתם אין לכם להתיירא מכך כי הלא יש לכם את השבת המעוררת לתקן את נגעי הנפש ולשוב אל ה' באהבה, אלו לאומות העולם - אלו של"ע מתנהגים כאומות העולם ואינם שומרים שבת, אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח - אתם זוכים לאור השבת - לנוח בו ולשמוח בתענוג אכול ושתו, ממילא אין לכם להתיירא מאטימות הלב.

רגילים האנשים לומר כי בשנה כזו בה אחר שבת הגדול יש עדיין שבוע לנקיין הבית - העבודה קלה יותר, האמת שלא רק בנקיין החמץ הגשמי כך אלא אף בטהרת הלב מהחמץ הרוחני, לאחר שהתעוררנו בשבת הגדול מעניקים לנו שבוע שלם לטהרת הנפש - לעשותה כלי ראוי לקבל הארת החירות בחג הבעל"ט.

שבת מנוחה היא שבת זו - מרגלא בפומי דאינשי, בחסד ה' למדנו בהיכלי רבוה"ק כי מנוחת השבת היא מנוחת אמת ואמונה מנוחה רוחנית המסרתה מקדשת ומרוממת.

{ זברות קודש }

הכנת כלי לקבל שפע החיים מהשם יתברך

ענין מצוות אלו, דם פסח מורה על אור האמונה כדאיתא בבני יששכר (ניסן מאמר ד' דרוש א') ששחיתת הטלה ביום י"ד בניסן ענינו כי הטלה היה עבודה זרה של מצרים שעבדו למזל טלה, וכאשר שחטו הטלה באמצע החודש אשר הוא עת תוקפו של המזל הורו בזה כי אין שום מציאות מבלעדי הבורא יתברך. דם מילה מורה על הכנת תאוות הגוף בכדי להיות כלי לקבל אורו יתברך, וכאשר מסירים ערלת הבשר במילה על ידי זה מאיר בו שם הוי"ה ב"ה, וכן בעת שמקיים האדם מצוות מילה בבנו מסיר מעצמו ערלת הלב להיות ראוי להאיר בו חיותו יתברך. ושני מצוות אלו שקיימו ישראל המורות על הארת האמונה והסרת התשוקות הגשמיות, היו הכלי לצאת מחשכת הגלות ולקבל שפע החיים מאיתו יתברך, וזהו בדמיק חיי בדם פסח ודם מילה.

זאת עבודת איש יהודי קודם חג הפסח לעשות בנפשו כלי קיבול לאורו יתברך המאיר בנפשות ישראל בליל התקדש חג, על ידי שיסיר מנפשו כל ענין המונוע מלקבל אורו יתברך, על דרך ששאלו את אחד הצדיקים בנערותו היכן נמצא הבורא יתברך וענה היכן שמניחים לו להיכנס, כי אף בעת שמשפיע הבורא יתברך אורו וקדושתו בנפשות ישראל, לא יקבל היהודי האור והקדושה מבלי שיעשה בנפשו מקום ראוי להשראת השכינה על ידי עבודתו.

מטעם זה פסח מצרים היה מקחו בעשור לחודש בכדי לבקרו ממום ארבעה ימים, כי בימים אלו כאשר ביקרו הקרבן ממום כן ביקרו ובדקו לבם מכל ענין החוצץ ומונוע לקבל שפע החיים מאיתו יתברך, עד אשר הוכשרו לקבל אור הגאולה בליל התקדש חג.

ע"י ביטול החמץ זוכה לדבק נשמתו בהשי"ת

זהו ענין ביטול החמץ קודם הפסח, כי המצה אשר אינה אלא קמח ומים מורה על דבקות הנשמה בהשם יתברך בעצם טבעה ללא ענינים אחרים מעורבים בה, והחמץ מורה

המשך בעמוד הבא >>>

ידבר ה' אל משה לאמר, זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (יד, א-ב).

איתא במדרש (ויק"ר טו, ב) מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים אודקין עליה [נדחקו עליו לקנות ממנו], ר' ינאי הוה יתיב ופשט בתורקליניה שמעיה דמכריז מאן בעי סם חיים, אמר ליה תא סק להכא זבון לי, אמר ליה לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך, אטרח עליה סליק לגביה הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק (תהלים לד, יג) מי האיש החפץ חיים מה כתיב בתריה נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב. אמר ר' ינאי כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוכל זה והודיעו וכו'.

הכנת כלים לקבל חיותו ית'

כתיב (יחזקאל טו, ח) והנה עתך עת דודים ואת ערום ועריה ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיק ואומר לך בדמיק חיי ואומר לך בדמיק חיי, ובחז"ל (מכילתא בא פ"ה) הנה הגיע עת לקיים השבועה שנשבעתי לאברהם ולא היה בהם זכות לצאת, נתן להם הקב"ה דם פסח ודם מילה.

ביאור הענין כי הנה החיים האמיתיים הם הדבקות בהשם יתברך מקור החיים וההיפך בהיפך ח"ו, כמאמר הכתוב (דברים ד, ז) ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום. וזאת ודאי כי עצם החיים נשפע מאתו יתברך המשפיע חיות ודבקות בנפש האדם, אמנם אעפ"כ צורך האדם להכין בנפשו כלים לקבל שפע החיים. והנה בהיות בני ישראל בגלות מצרים היו בשפלות עצומה ומרוחקים מאד מהשם יתברך, ואף מה שזעקו להשם יתברך כמאמ"כ (שמות ב, כג) ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים וגו' היה באופן מרוחק מאד. וכאשר עלה ברצונו יתברך להוציאם מגלותם ולהשפיע בהם דבקות בו יתברך בחי' חיים, לא היה בהם שום זכות שתהא כלי לקבל שפע החיים, על כן נתן להם הקב"ה דם פסח ודם מילה להיות כלי קיבול להשפעת הדבקות בנפשם.

בשבת הגדול קוראים תמיד את אמצע התורה

ידוע כי שבת בראשית ושבת הגדול ושבת תשובה הם בחינה אחת והם כוללים כל שבתות השנה בחינת ראש תוך סוף, כי שבת בראשית הוא בתחילת השנה, ושבת תשובה בסוף השנה, ושבת הגדול באמצע השנה. וידוע לשון זקני הקדוש והנורא ר' אהרן הגדול מקארלין 'קדשם בקדושת השבת המתאחדת בתורתך', על כן אמצע התורה באמצע השבתות. כי על פי רוב בפשוטה קורים פרשת צו בשבת הגדול, ובשנת העבור על פי רוב קורין פרשת מצורע בשבת הגדול, ובפרשת מצורע (טו, ז) הוא אמצע פסוקי ויקרא כמו שכתוב בספר החומשים ע"י"ש, והוא גם כן בחינת אמצע, בראשית שמות חצי ויקרא מכאן, חצי ויקרא במדבר דברים מכאן.

דברי שלום לשבת הגדול

מאורי אור

פרשת מצורע באור רבותינו

טוב יח, א) כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה בידוע שמוחלין לו כל עונותיו, ובכל דור ודור חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, ועל כן יאמר שירה על זה, ובוודאי ימחלו לו כל עונותיו.

מִן אֲדָמוֹר מוֹהַר זִי"ע

הפטרה לשבת הגדול ועברה וכו' הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא וכו' (מלאכי ג, כג).

צריך לידע למה נקרא שבת זו שבת הגדול ואף שיש על זה כמה טעמים, דברי תורה כפטיש יפוצץ סלע. וי"ל כי הנה גלות מצרים היה ראש לכל הגליות וגאולת מצרים הוא ראש לכל הגאולות, וכל נשמות ישראל עד סוף כל הדורות היו בגלות מצרים, כמאמר המגיד אלמלא לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים וכו', ובגאולת מצרים נגאלו כל הנשמות. והנה בימים האלו הוציא השי"ת את ישראל ממ"ט שערי טומאה למ"ט שערי קדושה כנודע מספה"ק (זו"ח יתרו ט), והימים האלו נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה שבימים האלו משפיע הקב"ה שפע אור גדול מלמעלה על כל ישראל.

ולזה אנו מקוים בביאת משיח צדקינו שיעורר השי"ת את ישראל באתערותא דלעילא, וכמבואר בספה"ק דביאת אליהו קודם משיח צדקינו יהיה להכניס הרהורי תשובה בליבות עם בני ישראל. וזהו שאיתא במדרש כי אליהו יתקע בשופר גדול כי שופר מעורר על תשובה כמבואר בספרי יראים, וגם שופר הוא מלשון שפרו מעשיכם. כי יכניס הרהורי תשובה בלבבות עם בני ישראל, וגם כל הרהורי תשובה שיש לכל אחד מישראל בכל יום הוא בחי' אליהו. ומרומז דבר זה בהפסוק וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה וגו' (בראשית ב, ט), דהר"ת מתיבות וכל אשר יקרא לו האדם הוא אליהו, ומה הוא בחי' אליהו - נפש חיה, היינו הדבר אשר יש להנפש חיות מזה, והוא הרהורי תשובה שיש לכל אחד מעם בני ישראל בכל יום זהו בחינת אליהו. וזה שכתוב הנה אנכי שולח לכם את אליהו, לכם - היינו לצורכיכם שיכניס בכם הרהורי תשובה.

ומצינו בחז"ל (ר"ה יא). בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל, ולשון עתידין ר"ל מוכנים כמו ולהיות היהודים עתידים (אסתר ח, ג), רומז כי הקב"ה מכין את ישראל שיהיו ראויין לגאולה כמבואר למעלה, והאור שנשפיע בפסח הוא הכנה לגאולה. והנה אנו מצפים שהגאולה תהיה א"ה בפסח, ושבת הוא תחלה למקראי קודש, היינו שהוא ראש לכל הימים טובים כי כל הימים טובים מקבלים קדושה משבת. ולזה נקרא שבת שקודם הפסח שבת הגדול, כי מאחר ואנו מייחלים שתהיה א"ה הגאולה בפסח ויום הגאולה נקרא יום ד' הגדול והנורא, וכיון ששבת הוא תחלה למקראי קודש נמצא כי גם יום הגאולה שיהיה א"ה בחג הפסח, מקבל גם כן קדושות משבת שקודם זה, ולכן נקרא השבת הזה שבת הגדול לרמז על יום הגאולה שנקרא יום ה' הגדול שיהיה ב"ב אכ"ר.

מִן אֲדָמוֹר מוֹהַר זִי"ע

התעוררות האדם לטהרה הוא רק מכה השי"ת ביום טהרתו והובא אל הכהן (ד, ב).

נ"ל ע"פ הידוע (זה"ק נשא קמה): כי כהן רומז על מדת החסד. וזהו ביום טהרתו - אם איש ישראל מרגיש בנפשו איהו רוח טהרה, אזי ידע בנפשו כי מחסד השי"ת בא לו הרוח טהרה, כי לולא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו (קידושין ל). וזה והובא אל הכהן, כהן רומז על מדת החסד - חסד השי"ת. וזהו והובא - שידע שהרוח טהרה שנתחבר בו הוא אל הכהן - רק מחסד השי"ת.

מִן אֲדָמוֹר מוֹהַר זִי"ע

אף שהכל מכה השי"ת נחשב לאדם כאילו עשה בעצמו והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע (ד, א).

פעמים שהאדם מתעורר לחזור בתשובה, אבל הוא חושב בדעתו כי מאחר שהכל הוא מאת ה' א"כ מה נחשבת עבודתו הלא הוא עצמו אינו עושה מאומה. אבל האמת היא שאף שהשי"ת הוא העושה, אבל בשמים נחשב הדבר כאילו הוא פעל זאת, וכמאמר הספרים על הפסוק (תהלים סג, יג) ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו. על זה אמר הכתוב והנה נרפא נגע הצרעת, ואף שהכל הוא מכה השי"ת, בכל זאת נחשב זאת - מן הצרוע - היינו כאילו הוא תיקן וטיהר עצמו.

כ"ק מִן אֲדָמוֹר מוֹהַר זִי"ע

כל ימי האדם יהיה בתשובה

והזרתם את בני ישראל מטומאתם ולא ימותו בטומאתם (טו, לא).

על פי מה שאמרו חז"ל (שבת קנג). שוב יום אחד לפני מיתתך, וכי יודע אדם באיזה יום ימות, אלא ישוב היום שמא ימות למחר נמצא כל ימיו בתשובה. וזהו והזרתם את בני ישראל מטומאתם בכל עת, אם כן ממילא ולא ימותו בטומאתם כמובן, ודפח"ח וש"י.

אמרי יעקב (תיע"ז)

זהירות והרחקה מקנאה תאוה וכבוד

ג' פעמים נזכר לשון טומאה בפסוק זה, מרומז נגד ג' מדות רעות, הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם (אבות פי"ד מ"א). והזרתם את בני ישראל מטומאתם, נגד מדת הקנאה, כמו שכתוב (תהלים לו, א) אל תקנא בעושי עולה, וכמאמר חז"ל (ברכות ז): על פסוק (משלי כג, ז) אל יקנא לבך בחטאים. וזה והזרתם, היינו שלא להתחבר עם רשעים ועושי עולה. ולא ימותו בטומאתם, נגד מדת התאוה, כמאמר חז"ל (קה"א א, לב) אין אדם מת וחצי תאותו בידו. בטמאם את משכני, נגד מדת רדיפת הכבוד, כמאמר חז"ל (סוטה ה). כל המתגאה שכינה מסתלקת ממנו, אין אני והוא יכולים לדור, והגאווה גורם הסתלקות השכינה, וזה ולא יטמאו את משכני, ודפח"ח.

באמירת ההגדה בשבת הגדול זוכים לכפרת העונות

והמנהג לומר במנחה ההגדה מתחלת עבדים היינו עד לכפר על כל עונותינו (רמ"א א"ח ס"ח ת"ל).

אפשר לומר בדרך צחות דהכוונה שצריכים לומר ההגדה עד שיתכפרו לו כל עונותיו, וכפי שאמרו חז"ל במדרש (שוחר

על תשוקות שאינם טובות המתערבות בנפש היהודי, וקודם חג הפסח מבטל החמץ שגומר בדעתו שאינו רוצה שייכות לכל תשוקות הגוף וכל חפצו להידבק בהם שיתברך, וכל ענין אחר הרי הוא אצלו כעפרא דארעא ללא שום חשיבות.

אמנם בביטול לבד לא סגי, כי עדיין יש לחשוש שמא יבוא לאכלו. על כן נצרכים אף לבדיקה וביעור, היינו אף אחר גמירות דעתו שמא תתעורר בנפשו תאוה ותשוקה אשר ימשכו לבו אחריהם ח"ו. על כן קודם הפסח יש לו לבדוק בנבכי נפשו ולבער מלבו כל תשוקה זרה וכל ענין המפריע בעד השראת השכינה, ובזה יוכל לקבל בנפשו שפע חיים אמיתיים ולחדש עצמו לגמרי בהארת חג הפסח, כמאמר רז"ל (שהש"ר ה, ב) פתחו לי פתח כפתחו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם.

הכנת הכלי אף הוא מכה השי"ת

אמנם האמת כי הכלי אשר מכין האדם להיות בנפשו מקום פנוי ונקי להשראת השכינה, אף הוא מכה הבורא יתברך הנותן בו כח לעשות אתערותא דלתתא בכדי לקבל האור הנשפע מלעילא. כנרמז בדברי ההגדה ברוך המקום ברוך הוא ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדושתו, כי אמרו חז"ל (ב"ר סח, ט) הקב"ה מקומו של עולם ואין העולם מקומו, היינו שאף המקום ששוכן בו הבורא יתברך בעולם הזה הוא מכוחו יתברך, וזהו ברוך המקום שנעשה מקום להשראת שכינתו יתברך ברוך הוא, הרי זה מכה הבורא יתברך, ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדושתו, על ידי המקום והכלי שבנפשו יכול לקבל חיות רוחנית מהתורה אשר היא תורת חיים ושורש חיותו יתברך בבריאה.

זהו ביאור הכתוב זאת תורת המצורע וגו', מצורע היינו מוציא רע, בכדי שיזכה לתורת להאיר בנפשו שפע החיים על ידי התורה, יש לו להוציא הרע ולעשות בנפשו מקום ראוי להשראת שכינתו יתברך.

חידוש הרוכל שכוננת הכתוב לחיים רוחניים

על זה הביא המדרש המעשה ברבי ינאי שאמר כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע הוא פשוט, כי עד עתה היה סבור שכוננת הכתוב מי האיש החפץ חיים וגו' על חיי הגוף הגשמי אשר על זה הסגולה נצור לשונך מרע וגו'. ועתה חידש לו הרוכל שהכוונה אף לחיים אמיתיים להידבק בה' אלקים חיים, כי אף שהשפעת החיים מאיתו יתברך יש לאדם לעשות בנפשו כלי לכך, נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב, על ידי שמזכך עצמו מכל ענין החוץ בעד אורו יתברך זוכה לקבל חיים אמיתיים מחי החיים.

יעזור השם יתברך שנוכה להכין כלים ראויים לקבל קדושת חג הפסח הבעל"ט, איתא מהרה"ק הרבי ר' ברוך ממעוז"בוח ז"ע שבעת שרואה הבורא יתברך בשפלותו של איש יהודי מרחם עליו להשפיע חיות בנפשו אף בלא שיעשה פתח כחודו של מחט, ובזה מפרש הכתוב (שמות יב, כג) ופסח ה' על הפתח, ונוכה להקריב קרבן פסח במועדו במקומו וכהלכתו בבנין ביהמ"ק על ידי משיח צדקו במהרה בימינו.

מצורע - שבת הגדול תשע"ו, רעיא דרעיון

ברכת מזל טוב
 לידו ידוע היקר שבערבין וזהו ח"ו יעקב צבי ולדמן ה"ו
 לרגל שמחת לבו בארוס בני הבח"ח תמים למעלות מגזע אראלים הירששים
 כמרי חנוך העניך רוב נ"ו
 למח"ט ובשנת ה'תש"צ
 ברכיני צרופה שיוכה לראות רוב מלת מכל יד"ח ואף ששון ושמחה ישמעו כמעט כל
 הימים
 בדידות ובברכה
 המשרכת

הרה"ק רבי יצחק מדראהביטש זי"ע
ז' ניסן תמ"ח

אפילו באמצע הלילה, תיכף יצא הקול מאת הבורא ית"ש כי תסיר דאגה מליבה בן יחיד יש לי בעולם העשיה, הנקרא בפי כל רבי איציקל מדראהביטש' שם תשרה השכינה כל ימי חייו!.

בהזדמנות אחרת אמר הבעש"ט כי באם יזדמן להיות עשרה פרסאות מסביב לעיר דראהביטש, הוא מחוייב ליסוע לשם כי באם לא יסע תשאלהו השכינה הק': בן יחיד יש לי בעולם הזה, ואתה קרוב אצלו עשרה פרסאות ולא תיסע לקבל אפי שכינתא?!

בהגיעו לפרקו הקים את ביתו עם הרבנית פיגה - שהתייחסה אל הגה"ק המקובל מהר"ם פאפירש, [שם אמו של המגיד מזלאטשוב מופיע בסידור הבעש"ט 'פיגה' ולא כפי המסורת שכה"נ בטעות יסודה ששמה היה מרים] קדושתו ופרישותו בלתי ניתנת לתיאור, כמלאך אלקים צבקות התהלך עלי אדמות, בהתנזרות מוחלטת מכל שייכות אפילו דקה שבדקה מגשמיות וחומר, מסורת נוראה מקובלת כי כל אימת שנולד להם תינוק היה רבינו מבקש לראות את התינוק בלילה שטרם הברית, כאשר הביט בתינוק היה אומר 'נישט דאס האב איך געמיינט - לא לזאת התכוונתי...' ולא ארכו הימים ונסתלקו התינוקות לבית עולמם.

כשנולד בנו הקדוש והנורא רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב, לא הסכימה הרבנית הצדקת שיראה את הילד עד שיבטיח לו שלא יארע מאום לתינוק ולא יאמר מאומה, כשראה את הילד הפטיר ואמר 'איך האב שוין אסאך שענערע פון דיר אוועק געשיקט - יפס ממך כבר שילחתי...' ועל נשמת הרה"ק מזלאטשוב העיד הרה"ק מסטרעליסק שהוא נשמת רבי אליעזר דמילה, על כן היה מופלג ונזהר מאד בקדושת הברית. כמלאך ניצב על אם הדרך...

כרם חמד נטע שעשועים

רבינו היה צם משבת לשבת ובשבת היה אוכל כאמור הרבה מאד, בכל יום היה עושה קמט בבטנו ומהדק החגורה, עד שבערש"ק היה לו ששה קמטים ובקבלת שבת בכל מזמור ומזמור היה מתמלא בטנו עד שבסוף קבלת שבת שמזמוריה

ששה נתמלא בטנו. אודות תעניותיו מסופר, כי איש עשיר חלתה בתו אנושות, נתן האיש כסף לרבינו למען יתפלל ויעורר רחמים על בתו, הלך רבינו וקנה סעודה גדולה לבני ביתו, פנה האיש לרבינו וטרוניא בפיו: ילמדנו רבינו! בכל יום מתענה הוא, והנה דייקא היום בעת שהפרשתי ממון שיעורר רחמים עלי אינו מתענה.

השיבו רבינו: היא הנותנת, אם הייתי צם היום לא נעשה רעש בשמי מעל שכן אינו חידוש הוא, אך כשאוכל אני ועולים למעלה הברכות, תמהין ושיילין פמליא של מעלה אמאי אוכל הוא רבי יצחק ומיד מגיעה המענה שבת פלוני חולה וזקוקה היא לישועה, כך תבריא בתך! פסק רבינו, למותר לציין שככל היוצא מפיו כן היה והבריאה הילדה.

רבינו עבר להתגורר בעיר בראד שם שימש וישב על מדין יחד עם הגאון ר' יצחק מהמבורג שבאותם שנים כיהן כריש

השדכן, בבית קדוש זה נולד והאיר אורו של רבינו בשנת תנ"ה ונקרא שמו 'יצחק' ע"ש זקנו המהרי"ץ חיות.

'סיפרו לי מגידי אמת ששמעו מכבוד הרה"ק המגיד מה"ר יחיאל מיכל זצוק"ל. סיפר להם שבשעת בואו פעם הראשון להרב הבעש"ט זצלה"ה, צוה לכבודו, ואמר תדעו שהאיש הזה הוא בן הרה"ק מו"ה יצחק מדראהביטש, והנני אספר לכם אשר אביו של זה נתנו לו מן השמים נשמה קטנה, אשר כמעט אין בדור נשמה קטנת הערך כמוה, והוא הגביה אותה למעלת התנא הקדוש הרשב"י...' כך כתב והעיד הרה"ק בעל בני יששכר בספרו אגרא דפרקא (אות כט).

יגיעה רבה ועצומה יגע יצחק הצעיר בתורה ועבודה, מספר

פנינים נפלאים מעט מועיר דמתאמרי משמיה

העיד הרה"ק ר' צבי הירש מזידיטשוב שאמר רבינו שכאשר רוצים לומר דברי תורה לפני בני ישראל, צריך להיות על כל פנים אחד משלושה אופנים: א. שיהיו דברי תורה לטובת נפש האומר. ב. שיהיה התורה שיאמר לטובת כלל ישראל. ג. שלא יאמר תורה עד ששמע מפי הגבורה.

עושה צדקה בכל עת - הזן בניו ובנותיו

בגמ' (כתובות ג.) דרש"י עה"פ (תהלים קו, א) עושה צדקה בכל עת, זה הזן בניו ובנותיו כשהם קטנים. ביאר רבינו דמי שהוא עושה צדקה עם אחרים בכל עת בין בטיבו בין בעקא, אותו האדם זוכה לפרנס אשתו ובניו ברווח ובקל, כי בכל עת היינו אותו הכ"ח עתים ימין ושמאל כנודע (עי' קהלת א) ודפח"ה.

אור צדיקים עמ"ז

שמעתי מפי הרה"מ: החסיד המפורסם מוה"ר יחיאל מיכל ז"ל שאמר בשם אביו החסיד המפורסם מוה"ר יצחק ז"ל, איתא בגמ' עושה צדקה בכל עת זה המפורנס בניו ובנותיו כשהם קטנים. אם כן העולם פוטרין עצמן מצדקה לאחרים ואומרים שיוצאין בזה [בפרנסת ביתן] שנקרא גם כן צדקה. וזהו שאמר הכתוב, ואל יבוא בכל עת, בזה אינו בא אל הקודש פנימה לקדש נשמתו, כי אם בצדקה גמורה אל אחרים.

גני יוסף פר' אחרי, ע"ש שהאריך לברא עפ"ז

רב ועצום של מניעות נשתרגו עליו בצעירותו, אך הוא לא שת ליבו לכך ובריחי ברזל גדע לאהבה ויראה את ה' אלקינו, כך עלה ונתעלה ממדרגה למדרגה עד שהגיע למדרגת יחיד בדורו, כעדוהו המרטיטה של הבעש"ט הק' בעת שזממם של רשעי ישראל הצליחה וה'קלויז' המפורסם בבראדי, שם ישבו בשער גדולי עולם ועסקו בנגעים ואהלות ושאר סוגיות חמורות שבתורה, נאלץ על ידי השלטונות לסגור את שערו וכך התבטלה יופי וזיו התורה כשישבו מאות תלמידי חכמים יחידיו.

באותה עת אמר מרנא הבעש"ט שהשכינה הקדושה מקוננת שאין לה מקום לשרות שם, שכן בבית מדרש זה הסכימו ביניהם עשרה מגדולי התלמידי חכמים שבה, ביניהם הגאון רבי יחזקאל לנדאו - בעל ה'נודע ביהודה' שלא תפסק קול התורה אפילו לרגע אחד, בשעה שתש כוחו של האחד ופורש לנוח או לטעום קמעא, יקום רעהו לעסוק בתורה

'עבור מלאכים הכנתי, אבל עבור שרפים - לא חשבתי להכין', כך, התבטא הבעש"ט על רום מעלת נשמת רבינו יצחק מדראהביטש. היה זה טרם דבקה נשמת רבי יצחק באור שבעת הימים, אך שמע הוא מאנשים כי ישנו יהודי במעז'בוז, רבי ישראל בעל שם טוב שמו שנותן הוא קמעות לאנשים לבטל כל מיני גזירות מעליהם, היות שרבינו לא הכיר עדיין את רום מעלת נשמת הבעש"ט זי"ע, על כן עשה מה שעשה וביטל כוחם של קמעות הבעש"ט.

שנה תמימה. שנה שלמה לא יכול היה הבעש"ט לתת מקמעותיו ולהושיע את ישראל, על כן עשה הבעש"ט מה שעשה בכדי שרבי יצחק יבוא בדרך נדודיו מעיר לעיר שנדד ע"מ להכניס הרהורי תשובה בקרב עם בני ישראל בתוכחות דברים נעימים, אל עיר הקודש מעז'בוז. רבי יצחק הגיע למעז'בוז' ביום חמישי ותפל תרדמה עליו בכח הבעש"ט, מיום חמישי עד יום שישי סמוך לכניסת השבת, בראותו שאנשים מתרוצצים להכין צרכי שבת הבין שיצטרך להישאר שם בשבת קודש.

אזי בא אליו הבעש"ט והזמינו לאכול על שולחנו בשבת, בתחילה ניסה רבי איציק'ל להתחמק באמתלאות שונות, אך את הכל דחה הבעש"ט, עד שאמר לו רבי יצחק כי נוהג הוא לאכול הרבה מאד, שאין בסיפוק הבעש"ט להביא, ויען הבעש"ט כי יודע זאת והכין אוכל רב מאד. אחר כל זאת לא יכול היה רבינו לסרב וסעד על שולחנו של הבעש"ט בשב"ק.

בליל שב"ק הביאו לפניו אוכל רב מאד ואכל הכל, וביקש שייבאו לפניו עוד, כך פעם ועוד פעם עד שלא נותר בבית שום דבר מאכל, אזי אמר הבעש"ט 'הכנתי עבור מלאכים, אבל עבור שרפים לא חשבתי להכין...' ויורד רבינו את טבעתו מאצבעו ולא אכל יותר מאומה. במוצאי יום מנוחה שאל הבעש"ט את רבינו מדוע פעל לבטל את הקמעות שנותן, נענה רבינו 'הלא אסור להשתמש בשמות הקודש!', הראה הבעש"ט לרבינו כי בקמעותיו לא כתוב שום שם, כי אם שמו ושם אמו 'ישראל' בן שרה'.

בראותו זאת אמר רבינו 'רבש"ע! אז א יוד האט פרנסה פון זיין נאמען וואס ארט דיר, זאל עס ווייטער נוצן - וכי מה אכפת לך אם יהודי יש לו פרנסה משמו בלבד, שימשיך לפעול בכך...', ואכן פעל רבינו בתפילתו ושבו קמעותיו של הבעש"ט הק' לפעול ולהמתיק כמקדם.

זכותיה דיצחק

רבי יוסף איש האמת - ספארווידילער, איש קדוש ונורא שנקרא שמו איש אמת בשל היותו מפורסם בקרב כל בני הסביבה - יהודים ושאינם כרוףדף אחר אמת וצדק בהפלגה יתירה. אף וזגתו של רבי יוסף - יענטע שמה, היתה ידועה בצדקותה וקדושתה עד שקראו לה 'יענטע הנביאה' רבי יוסף היה חותנו של הרה"ק ר' נחמן מהורודענקא כשהבעש"ט הוא

דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר מוהר"י זי"ע הנדפסים בזאת לראשונה

שייכות פרשת מצורע לשבת הגדול בשנה מעוברת
הנה על פי רוב בשנים המעוברות חל שבת הגדול בפרשת מצורע ונראה לבאר הסמיכות מזה לזה.

כי הנה שבת נקרא תחילה למקראי קודש, ויום טוב נקרא מקרא קודש. והענין בזה הוא כי שבת הוא שורש של כל הימים טובים (עי' אצורות ומח"ל סוף אמור), וגם כי בשבת הקב"ה בעצמו מקדשו בלי שום הכנה ואתערותא דלתתא (סידורו של שבת שורש א, ענף א). וכמו שאנו אומרים **מקדש השבת** כי הוא בעצמו מקדשו (עי' בני יששכר מאמרי חודש סיון א, ז), וביו"ט אנו אומרים **מקדש ישראל והזמנים** כי ישראל אינהו דמקדשי לזמנים (ברכות טו). כי יו"ט הוא תלוי בימי החודש ואם עיברו בית דין את החודש אז נדחה היו"ט ליום אחר, ולזה ביו"ט הקדושה הוא ע"י ישראל ובשבת הקדושה ע"י השי"ת בעצמו וכאשר יבואר א"ה להלן.

והנה בגאולת מצרים היתה גם כן אתערותא דלעילא קודם אתערותא דלתתא, כי ישראל לא היו מוכנים כלל לזה כי היו משוקעים במ"ט שערי טומאה כמאמרז"ל (זו"ה יתרו לו). וכמאמר ההגדה עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים וגאלם, אף שלא היו ישראל מוכנים לזה. והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה, כשמגיעים הימים האלו הקב"ה משפיע שפע רב על ישראל ומכין אותם שיהיו עתידים לגאולה.

ובזה יבואר מאמר חז"ל (ר"ה יא): **בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל**, וצ"ל מהו הלשון עתידין להיגאל הוי ליה למימר יגאלו. אך הלשון עתידין הוא כי השי"ת משפיע עליהם שפע רב ומכין אותם שיהיו מוכנים לגאולה, כמו שהיה במצרים שהשי"ת השפיע אתערותא דלעילא קודם שהיה אתערותא דלתתא. וכדאיתא בספד"ק דגם הגאולה העתידה תהיה גם כן כן באתערותא דלעילא כמו בגאולת מצרים, וכמאמר הכתוב (עי' ישעיה סג, ה) ואראה כי אין וכו' ואין סומך וכו' ותושע לי ימיני וכו'. הרי שהגאולה העתידה תהיה גם כן באתערותא דלעילא.

זהו בכלל, וגם בפרט בימים האלו מוציא הקב"ה את כל אחד ואחד מעם בני ישראל מבין הקליפות ומשפיע עליהם הארה גדולה מלמעלה, ובפרט בליל פסח נשפע על כל אחד ואחד הארה גדולה כפי מדריגתו [ועי' מאמר מרן זי"ע על 'קדש ורחץ' (הגש"פ עמ' לו)].

ובזה יבואר זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (ד ב), והובא היינו בעל כרחו, וזה רומז לדור הזה שיש אנשים שהמה מגושמים מאוד ואינם רוצים כלל להטהר, אף על פי כן ביום טהרתו ביום שצריכין להיטהר היינו ביום המקווה לביאת משיח צדקנו, אז והובא אל הכהן, כי השי"ת ישפיע על עם בני ישראל שפע רב מלמעלה באתערותא דלעילא אף למעלה ממדרגתם ויטהר אותם, וזהו והובא אל הכהן.

אסופה מיוחדת להודש ניסן אמרות טהורות מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ברכת האילנות בזמן דלעתיד

אז ירננו כל עצי יער (תהלים צו, יב), יש לבאר דאיתא בחז"ל (כתובות קיב): **עתידין אילנות סרק להוציא פירות**, וממילא יברכו ברכת האילנות אף על אילני סרק, ולכן באותו זמן ירננו **כל עצי יער**.

עוד יש לבאר דכתיב בבריאת העולם (בראשית א, יא) עץ פרי עושה פרי, ואיתא בחז"ל (ב"ר יב, ו) שהיה ציווי ה' שיהא טעם העץ כטעם הפרי, אבל הארץ לא עשתה כן והוציאה עץ עושה פרי אבל העץ עצמו אינו כפרי. אמנם לעתיד יתוקן החטא ויהא טעם העץ כטעם הפרי וממילא יברכו ברכת האילנות אף על האילן עצמו כאשר מברכים עתה על חנטת הפירות, ולכן **אז ירננו כל עצי יער**.

ניסן תשע"ט, אחר ברכת האילנות

גודל כח התפילה

ביום עשתי עשר יום נשיא לבני אשר פגעאל בן עכרן (במדבר ז, עב).

עכרן מורה על אשר מעשיו עכורין ל"ע, אמנם אף הנמצא בדיוטא תחתונה כזו יכול להתרומם בכח התפלה הנרמז בתיבת **פגעיאל**. והנה בזמן שהיה ביהמ"ק קיים היה דין ביקור בקרבן פסח ד' ימים קודם שחיתו (עי' פסחים צו, וברד"ה ופסח ובתוס' צה: ד"ה מה בין), ובזמן הזה **שדיבורי התפלה תחת הקרבן** כמאמר הכתוב (הושע יד, ג) ונשלמה פרים שפתינו, יש לנו לבקר בד' ימים אלו הדיבורים היוצאים מפינו.

י"א ניסן תשע"ט

הזריזות והשמחה תלויים זה בזה

ביום שנים עשר נשיא לבני נפתלי אחירע בן עינן (במדבר ז, עח).

איתא בספרי קודש (אגרא דכלה פקודי) ש"ב ימים ראשונים מחודש ניסן כל יום מכוון כנגד אחד מחדשי השנה, ונמצא שיום י"ב ניסן כנגד **חודש אדר**. לכך הקריב ביום זה נשיא לבני נפתלי המורה על **ענין הזריזות** כמאמר הכתוב (בראשית מט, כא) נפתלי אילה שלוחה, כי חודש אדר הוא **חודש השמחה**. והזריזות בעבודת הבורא באה ע"י השמחה במצוות, וכן להיפך ע"י קיום המצוות בזריזות משריש בנפשו שמחה בקיום רצונו יתברך.

י"ב ניסן תשע"ט

התחדשות בתורה ועבודה אור לארבעה עשר

איתא בגמרא (פסחים מב). אמר רב יהודה אשה לא תלוש אלא **במים שלנו**, דרשה רב מתנה בפפוניא למחר אייתי כולי עלמא חצבייהו ואתו לגביה ואמרו ליה הב לן מיא, אמר להו אנא במיא דביתו אמרי.

יש לבאר בדרך רמז, מים רומז לתורה כדאיתא בחז"ל (ב"ק יז). אין מים אלא תורה, והיה בדעתם כי האופן שיזכו לאור החירות בחג הפסח, על ידי מה שעסקו עד עתה בתורה אשר היא בחי' חירות כמאמרז"ל (אבות פ"ו מ"ב) אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, וזהו רמז מה שסברו ללוש המצות **במים שלנו** היינו ע"י **תורה ועבודה שלהם** יזכו למצה המורה על החירות.

אמר להם שכונתו **למים שלנו** - בליל י"ד, שאף כי עד עתה עסק היהודי בתורה ועבודה, בליל זה **בודק חדרי לבו בחורין וסדקין** ומבער כל הטעון ביעור, וע"י זה מתחדש ביגיעת התורה ועניני העבודה ובוזה וזכה לקבל אור וקדושת החג הבעל"ט.

י"ג ניסן תשס"ג, אחר שאיבת מים שלנו

מתיבתא דהקלוז' בבראדי, רבי יצחק, עם היותו מתנגד לדרך החסידות ידע והחשיב את כוחו הגדול של רבינו עד שבשנה אחת בליל ראשון של סוכות ירדו גשמים רבים ללא הפוגה ולא יכלו לקיים מצוות סוכה, באו ואמרו לרבי יצחק שבסוכת רבינו לא נכנס גשם ויושב הוא בסוכה, מיד התעטף הגאון באדרתו והלך לשבת בסוכתו של רבינו שאכן היתה יבשה וקיים את מצוות היום.

על התקרבותו למרנא הבעש"ט ה'ק' מסופר כי רבינו, בכל פעם שאמר בק"ש שעל המיטה ב'ידך אפקיד רוחי' מיד נרדם וישן ובאם ארע לו שלא עלתה זאת בידו שפשו במעשיו בידועו שאין רוצים לקבל את נשמתו עד שיעשה תשובה, באחת הלילות לא נרדם ולא נזכר שום עבירה שעשה עד שנזכר שעמד הוא בחבורת לצים שלעגו למרנא אור שבעת הימים ולא מיחה הוא בידם.

תיכף שכר רבינו בעל עגלה והגיע למעוזבו' לבית מדרשו של הבעש"ט, נתעטף בטליתו ועמד בקרן זווית, רבינו לא היה מעולם במעוזבו' ולא פגש את הבעש"ט מימיו, אך כשהגיע קריאת התורה הכריז הבעש"ט יעמוד מורה מורנו ר' יצחק ב"ר יוסף, לאחר התפלה אמר לו הבעש"ט 'שלום עליך מורי ורבי, מורי ורבי היה עמו כן כך והנני מוחל בלב שלם, אך עדיין לא נתקשר ונעשה לתלמיד עד אחר ראותו את קמיעותיו של הבעש"ט כנזכר בראשית דברינו.

רבינו היה מתהלך מעיר לעיר להוכיח את ישראל, ברוח קדשו הודיע לאנשים חטאתם בכדי שישובו בתשובה, תקופה מסוימת מימי חייו ישב הוא באוסטראה, לאחר מכן שמש כמגיד בדראהביטש ובהארהאוו שם נתבקש לשיבה של מעלה בשנת תק"ח ושם מנו"כ [ישנם המקדימים שנת פטירתו לשנת תק"ב, גירסא נוספת מקדימה לשנת תק"ח]. מלבד בנו הקדוש המגיד מזלאטשוב הותיר אחריו עוד שתי בנות.

סגולה ועצה נפלאה להתחזקות והתאמצות נגד פיתויי היצר

שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך (כב, ז)

אמר הרה"ק מוהר"ר יצחק מדראהביטש זלה"ה שהתחלה והלבוש נקרא אם, ואמר כשאני רוצה לנסוע על הדרך להוכיח את ישראל ולקבל גלות ולהיות השכינה מצויה על הדרך להשרות עלי אור השכינה ולהעלות הנשמות הנדחות ולהעלות תפלת ישראל הנדחים משורשם, היצר בא אלי ואומר לי 'יצחק! למה תיסע על הדרך שיהיה לך ביטול תורה ותפלה ותתבזה בעיני הבריות, ומפיל עלי עצלה גדולה שלא ליסע.

אני אומר לו: אני נוסע בשביל ממון שאני צריך. ואז בזריזות אומר לי שאסע לשלום, וכשאני בא לאיזה מקום אזי אני משליך לגמרי ענין החיצונית והלבוש ואני מבקש הפנימיות, וזה ענין תשלח את האם - השליא והלבוש, ואת הבנים תקח לך - לעשות המצוות בדבקות נפלא ובהאבת אמת.

חיבל הברכה קאמרנא סוף ספר דברים. כע"ז מובא בשם מרנא הבעש"ט עה"פ השבתי דרכי ואשיבה הנלי אל עדותיך, עצה יעוצה להתגברות היצר לעורר השחר להתעורר לאיזה ענין גופני לעשות צרכיו ולעסוק בעניני הגוף ואח"כ ואשיבה הנלי אל עדותיך.